

Zmeny v rastlinolekárskej legislatíve

Už o niekoľko dní vstupuje do platnosti nová rastlinolekárska legislatíva, ktorá sa týka oblasti zdravia rastlín. Samotné zdravie rastlín nie je dôležité iba pre rastlinnú výrobu, ale aj pre lesy, umelo vysadené plochy, prírodné ekosystémy, ekosystémové služby a biodiverzitu. Zdravie rastlín je však v poľnohospodárstve pravidelne ohrozované pôsobením škodlivých činiteľov, ktorí môžu do značnej miery ohroziť výšku produkcie.

So vstupom novej rastlinolekárskej legislatívy prichádza aj nové členenie škodcov. Tí sa od 14.12. 2019 budú členíť do štyroch základných kategórií. Prvú kategóriu tvoria karanténni škodcovia Únie, druhú prioritní škodcovia, ktorí sú v určitom zmysle podmnožinou karanténnych škodcov Únie a poslednými dvoma kategóriami sú karanténni škodcovia chránenej zóny a regulovaní nekaranténni škodcovia Únie. Kým doteraz sme boli zvyknutí na to, že Slovenská republika si ponecháva status chránenej zóny na dvoch škodcov, od 14.12. 2019 bude chránená zóna, s výnimkou niektorých vyňatých území v rámci Slovenska, iba na baktériu *Erwinia amylovora*.

Od augusta 2019 je známy zoznam dvadsiatich škodcov, ktorí majú pre územie Únie najzávažnejší hospodársky, environmentálny a sociálny vplyv. Skupina týchto škodcov je v rámci novej rastlinolekárskej legislatívy označovaná pojmom prioritní škodcovia. O tom, ktoré druhy budú patriť do tejto skupiny, rozhodovala Komisia, ktorá vykonala posúdenie na základe metodiky vypracovanej Spoločným výskumným centrom Komisie a Európskym úradom pre bezpečnosť potravín. Okrem škodcov poľných a záhradníckych rastlín dopĺňajú tento zoznam aj škodcovia lesných drevín.

Zoznam prioritných škodcov obsahuje nasledovné druhy: *Agrilus anxius*, *Agrilus planipennis*, *Anastrepha ludens*, *Anoplophora chinensis*, *Anoplophora glabripennis*, *Anthonomus eugenii*, *Aromia bungii*, *Bactericera cockerelli*, *Bactrocera dorsalis*, *Bactrocera zonata*, *Bursaphelenchus xylophilus*, Candidatus *Liberibacter* spp. ako pôvodca Huanglongbingovej choroby citrusov, *Conotrachelus nenuphar*, *Dendrolimus sibiricus*, *Phyllosticta citricarpa*, *Popillia japonica*, *Rhagoletis pomonella*, *Spodoptera frugiperda*, *Thaumatotibia leucotreta* a *Xylella fastidiosa*. Bližšie informácie o nich môžete nájsť na stránke www.uksup.sk a priebežne budú publikované aj v tlačených periodikách. Prieskumy sa na Slovensku budú vykonávať na tých prioritných škodcov, u ktorých je pravdepodobnosť, že by sa v našich ekologických a klimatických podmienkach mohli usídlit' a ďalej šíriť. Ďalšou podmienkou je výber tých prioritných škodcov, ktorých hostiteľské rastliny sú u nás pestované.

Jednou z povinností, ktorá vyplýva z novej rastlinolekárskej legislatívy je aj ohlasovanie podozrenia alebo zistenia karanténneho škodcu Únie. Táto úloha, ktorá sa týka aj prioritných škodcov, pripadá na profesionálnych prevádzkovateľov a tiež fyzické osoby. Takéto nahlásenie môžete vykonať telefonicky, e-mailom na adresu ochrana@uksup.sk, písomne alebo pri osobnom stretnutí. Okrem skontaktovania sa s Odborom

Agrilus anxius

<https://gd.eppo.int/taxon/AGRLAX/photos>

Agrilus planipennis

<https://gd.eppo.int/taxon/AGRLPL/photos>

Anoplophora chinensis

<https://gd.eppo.int/taxon/ANOLCN/photos>

Anoplophora glabripennis

<https://gd.eppo.int/taxon/ANOLGL/photos>

Anthonomus eugenii

<https://gd.eppo.int/taxon/ANTHEU/photos>

Aromia bungii

<https://gd.eppo.int/taxon/AROMBU/photos>

Bactrocera dorsalis

https://www.flickr.com/photos/iaea_imagebank/6776801024

ochrany rastlín, môžete ohlasovanie podozrenia alebo zistenia karanténneho škodcu Únie vykonávať aj prostredníctvom oblastných rastlinolekárskejších inšpektorov ÚKSÚP-u. Cieľom ohlasovania je včasné zistenie výskytu karanténneho škodcu a vykonanie vhodných eradikačných opatrení, ktorých zámerom je boj proti karanténnemu škodcu Únie. Iba takto môžeme dostatočne včas eliminovať riziko usídlenia sa týchto nebezpečných, pre Slovensko nepôvodných druhov škodcov.

Bursaphelenchus xylophilus

(<http://nemaplex.ucdavis.edu/Taxadata/G145s1.aspx>)

Dendrolimus sibiricus

(<https://gd.eppo.int/taxon/DENDSL/photos>)

Popillia japonica

(<https://gd.eppo.int/taxon/POPIJA/photos>)

Rhagoletis pomonella

(<https://gd.eppo.int/taxon/RHAGPO/photos>)

Spodoptera frugiperda

(<https://gd.eppo.int/taxon/LAPHFR/photos>)

Thaumatotibia leucotreta

(<https://gd.eppo.int/taxon/ARGPLE/photos>)

Xylella fastidiosa

(Pierceova choroba)

(<https://gd.eppo.int/taxon/XYLEFA/photos>)

Anastrepha ludens

(<https://gd.eppo.int/taxon/ANSTLU/photos>)

Bactericera cockerelli

(<https://bugguide.net/node/view/1178519>)

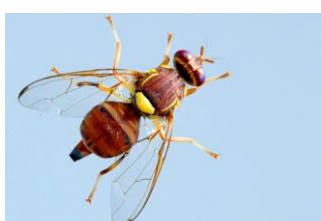

Candidatus

Liberibacter spp.

(Huanglongbingová choroba citrusov)

(<https://gd.eppo.int/taxon/LIBEAS/photos>)

Bactrocera zonata

(https://www.flickr.com/photos/iaea_imagebank/6922932505)

Conotrachelus nenuphar

(<https://gd.eppo.int/taxon/CONHNE/photos>)

Phyllosticta citricarpa

(<https://gd.eppo.int/taxon/GUIGCI/photos>)